

Vi kvinnor

I DEMOKRATISKT VÄRLDSFÖRBUND

Nr **3**

LÄS i detta nummer:

En seger för världs-
opinionen

Med barnens bästa för
ögonen

Andra tider — andra
behov

Mitt yrke: Jag flyger
Svårare nu

Att övervinna misstro-
endet

Om en atombomb fal-
ler ned

Attacker mot barnbi-
dragen

Mer vilda än tama

Mexikos kvinnor

Den omättlga krigs-
makten

Dikter, barnsidor, mat-
recept, korsord m. m.

OMSLAGSBILDEN:

Ingrid Kjellgren,
en av vårt lands två ak-
tiva kvinnliga piloter. Om
hennes syn på det yrke
hon valt läser ni på si-
dorna 10—11.

En seger för världsoptionen

Algeriet ligger så långt borta. Ändå har det mer och mer ryckt fram i centrum för vårt intresse genom det krig som rasar där mellan den algeriska befrielse-rörelsen och det franska kolonial-väldets trupper. De avslöjanden som den senaste tiden gjorts — framför allt i fransk press — om de franska truppers grymhet och de övergrepp som begås mot den värnlösa civilbefolkningen har djupt upprört människorna inte bara i Frankrike utan runtom i världen.

Ett algeriskt namn som Frankrikes konseljpresident aldrig lär kunna glömma är Djamil Bouhired. Från alla världsdelar har organisationer och enskilda sänt telegram och brev till honom och krävt upphävandet av dödsdomen över den unga kvinna som bär detta namn. I de franska ambassaderna i världens huvudstäder har man fått ta emot vädjanden om benådning för henne. I Stockholm uppvaktades den franska ambassaden av en delegation från vårt förbund som framförde samma hemställan.

Och äntligen kom meddelandet om att dödsdomen upphävts!

Vem är hon då, denna kvinna om vilken en hel värld hållits underrättad och vars bild mött oss i tidningarna? Bilden visar ett älskligt, ännu vekt flickansikte med stora mörka ögon och ren panna. Djamil är bara 22 år.

Det var den 9 april 1957. I Algeriet rådde utgångsförbud. Djamil befann sig på gatan samman med några andra efter mörkrets inbrott. Fransk militärpolis sköt skarpt, Djamil blev sårad i axeln och fasttagen. Hon utsattes för svår tortyr. Efter 18 dagar ställdes hon inför rätta och dömdes till döden.

Opinionen för att rädda hennes liv startade i Frankrike och blev till en världsoption stark nog att förhindra att dödsdomen gick i verkställighet. Den förbyttes i livstids tukthus. Men så länge det finns liv finns det hopp, och det är inte bara arabvärlden och Frankrikes folk som har sina ögon riktade på det som sker i Algeriet.

Här behövs UPPRUSTNING

När frågan om de nya anslagsökningarna till krigsmakten var uppe i riksdagen sade en av dem som röstade emot regeringens förslag, hr Spångberg, att nog kunde han peka på en rad områden där det finns större behov av svensk upprustning än i fråga om krigsmakten. Han har fått många instämmanden från organisationer och enskilda.

Och det är inte underligt. Varje dag påminns vi om hur mycket det är som släpar efter. Vi läser i tidningarna om folk som tvingas bo i hälsovådliga ruckel, om sjuka människor som inte kan få en människovärdig bostad, om platsbristen vid våra sjukhus, att vi lider brist på läkare, ingenjörer och tekniker därför att utbildningsmöjligheterna är så begränsade, att skolbarnens tandvård eftersättes därför att vi saknar både tandläkare och lokaler. Ungdomsvården förfuskas av brist på resurser, nykterhetsvården likaså. Många ungdomar kan inte få någon yrkesutbildning därför att skolorna inte räcker till.

I dagarna har skolöverstyrelsen efter slutförd inventering av gymnastiksalsbeståndet vid skolorna publicerat siffror över tillståndet på det området. Det är ingen uppbygglig läsning. Av 6.969 folkskolor är det 4.387 som saknar gymnastiklokaler. Det är ungefär 60 procent av landets

folkskolor det. Och eftersom också en del högre allmänna läroverk saknar gymnastiksalar kan det inträffa att t. o. m. den som vid 19—20-årsåldern blir student inte under hela sin skoltid får en enda timmes redskapsgymnastik i gymnastiksal.

Den gymnastik som förekommer får alltså äga rum i det fria. Det är beundransvärt, säger t. f. första gymnastikkonsulenten inom skolöverstyrelsen Lilly Dufberg, att gymnastiklärarna härdar ut med sådana förhållanden. Upp till sju timmar om dagen bedriver de undervisningen under öppen himmel, i ur och skur. Det kunde gå an om det åtminstone funnes ordentligt med lek- och idrottsmateriel, men också sänt är det ofta dåligt beställt med. Och hur pass lustbetonad undervisningen under dessa förhållanden blir för eleverna kan man lätt föreställa sig. Omklädningsrum och duschar finns naturligtvis inte heller...

Detta är bara ett av de områden där behovet av upprustning är skriande stort. Det enda som lär hjälpa är att föräldrar, lärare och alla de som intresserar sig för skolan och ungdomens fostran uppträder lika energiskt med sina krav som de höga herrarna i militärledningen har för sed.

V. S.

Till min syster

av Dan Andersson

*Nu spelar vårens ljumma vind i myrens gula starr
och sakta stiga sagorna kring ön i Berga fors.
Förlåt ett stänk av bitter fröjd, en visa till gitarr,
det starka oss till läkedom, likt strandens unga pors.*

*En sång till dej, min syster, när all marken väntar vår!
Luossas ljunghed surrar yr av vind och vilda bin.
Där lärde vi oss tunga steg i våra yngsta år,
Och ingen vet hur djupt vi drack vår barndoms beska vin.*

*Men härlig, härlig våren kom vart år i rosor klädd,
fast sorgens skymning sökte oss och blekte kindens färg.
En dag på knä för Konungen, en natt för skuggan rädd,
och sedan drack du salighet ur flod och fjäll och berg.*

*Kom ut när stormen viner vild i apel, pil och hägg!
Se vårens himlar brinna till Guds och stjärnors lov!
Och när du sövts till drömmar av resedan vid din vägg,
all ängens rosor ropa, kom ut till oss och sov!*

Med barnens bästa för ögonen

År 1951 var jag i Bulgarien, Arosornas land, på försommaren. Denna gång var det vinter. På söndagseftermiddagen kom ungdomarna med skidor på axeln ned från bergen utanför Sofia precis som jag sett dem i Oslo en månad tidigare. Men ändå fanns det blommor i överflöd. Mötesalen pryddes av låga korgar tätt packade med tulpaner, hyacinter eller luktkioler, härliga färgklickar i vitt, rosa och djuplila. Små buketter av luktkioler delades ut till oss alla av besökande grupper av barn eller kvinnor, ett för nordbor ofattbart slöseri!

Mödrarnas Världskongress i Lausanne 1955 beslöt bilda en internationell mödrakommitté. Kommittén sammanträdde i Lausanne 1956 och 1957 samt nu, 20—22 februari 1958, i Sofia. Vi hade den stora förmånen att vara de bulgariska kvinnornas gäster och att sammanträda i parlamentshuset. 27 länder och alla världsdelar var representerade. Världsfredsrorelsen hade sänt sin vice ordförande, *Isabella Blum* och KDV sin generalsekreterare, *Carmen Zanti*. Av de 45 deltagarna var sju läkare, från Bulgarien, Danmark, Indien, Israel, Sovjetunionen, Sverige och Tjeckoslovakien; en var tandkirurg från Argentina och en veterinär från Mongoliet.

Kommittén behandlade kampen mot kriget, arbetet på att skydda och fostra barnen och strävandena att skapa ökad personlig kontakt mellan världens mödrar.

Australiskan *Jessie Street* gav en utmärkt översikt av

NEDRUSTNINGSFRÅGANS LÅNGA HISTORIA

Den första nedrustningskonferensen hölls i Haag 1899 på förslag av Ryssland. 1927 överlämnade Sovjet-

unionen till Nationernas förbund en detaljerad plan för total avrustning inom fyra år. Den planen blev aldrig föremål för diskussion. På samma sätt har det gått sedan FN bildades. »Nedrustning och förbud mot massförstörelsevapen har diskuterats i det oändliga i FN och medan man talat har rustningsanslagen ökat och nya vapen uppfunnits, vapen som mer och mer har självmordskaraktär. Varje praktiskt förslag från Sovjetunionen har mött motstånd från västmakterna, sade *Jessie Street*. Hon talade även om Rapackiplanen, vilken hon förordade som ett första steg i kampen mot kriget.

Kommittén antog enhälligt

ETT UTTALANDE MOT KRIGET

Man påminner först om att kommittén redan 1956 och 1957 förklarar

att kriget måste avskaffas. Följande omedelbara åtgärder krävs:

Inställande av kärnvapenproven vilka av biologerna förklarats innebära fara för mänskligheten nu och i kommande generationer. Upphörande av överflygningarna med atom- och vätebombförande militära flygplan. Inga raketavfyringsbanor.

I resolutionen förklaras att Rapackiplanen måste allvarligt övervägas. Genom att skapa en kärnvapenfri, neutral zon i Europa kan ett första steg mot avrustning tas. Det kan bli ett exempel för andra länder, särskilt för Mellersta östern och ett stöd för Asiens och Afrikas folk som redan uttryckt sin önskan att göra sina länder till ett fredsområde.

Man begär en konferens på högsta nivå snarast möjligt. Man säger att endast nedrustning kan ge säkerhet

En strålande representant för det unga Bulgarien överlämnar en bukett snödroppar till dr Andreen. I mitten ses fru Dora Russel, som nu övertar ordförandeskapet i Mödrakommittén.

och välstånd. Man påminner om att redan en partiell nedrustning skulle minska ekonomiska svårigheter och möjliggöra ökade anslag till stöd för folkhälsa, för bostadsbyggande, för undervisning, för bättre levnadsvillkor.

Kommittén antog även enhälligt en

MÖDRARNAS APPELL OM SKYDD FÖR UNGDOMEN OCH OM DESS UPPFOSTRAN FÖR FRED.

Man talar här om UNICEF:s rapport, enligt vilken två tredjedelar av världens barn lever under beklagliga förhållanden, skadliga för deras fysiska, etiska och psykiska utveckling. Man talar om analfabetismen, framför allt bland flickor. Man talar om skadeverkningar genom radio- och televisionsprogram, genom böcker och filmer som uppfostrar till våld och hat. Man talar om den atmosfär av misstro i vilken ungdom, föräldrar och lärare lever på grund av det kalla kriget och hur detta försvårar ömsesidig förståelse. Man nämner militärtjänstens faror. Man påminner om ungdomskriminaliteten. Kommittén riktar en appell till föräldrar, lärare, religiösa samfund, författare, filmproducenter och ansvariga för radio- och televisionsprogram att allvarligt sträva efter att närma folken till varandra och så skapa en bättre värld. Man ber regeringar och parlamentsledamöter att betänka ungdomens behov och att ompröva principerna för uppfostran i ljuset av de synpunkter som framförts. Kommittén ger sitt stöd åt FN-organen för barnen, särskilt UNICEF och UNESCO. Man önskar ökade bidrag till dessa organ i stället för ökade militärutgifter. Man beklagar att kunskapen om dessa organs verksamhet är otillräcklig. Man stöder deklarationen om barnens rättigheter och begär att FN:s generalförsamling skall antaga den.

OM ÖKAD FÖRSTÅELSE I VÄRLDEN

talade professor Fassbinder från Västtyskland. Hon ställde frågan: »Hur ska jag kunna förstå en olik-tänkande?» Einstein har sagt: »Atomenergin är inte problemet utan människohjärtat.» Misstron är det svåraste. Misstro mot en annan stat, ett annat folk, mot ett annat sätt att leva, misstro mot den andres uppriktighet och goda vilja. Vi kvinnor

Att övervinna misstroendet

»Vi Kvinder», den danska KDV-organisationens tidskrift, erinrar skolinspektör Inger Merete Nordentoft om att det var i de tyska koncentrationslägren, dit nazisterna släpade samman kvinnor från alla länder de ockuperat, som fröet till Kvinnornas Demokratiska Världsförbund grodde. Ett stort gemensamt hopp: att överleva och få möjlighet att skapa en ny värld på nazismens ruiner, det var vad som band dem samman och som förde till att KDV skapades.

Vi återger här några avsnitt ur artikeln.

KDV är en gemenskap mellan kvinnor från olika samhällssystem, olika religioner och olika kulturer, skapad på grundval av en gemensam kamp mot nazismen och en gemensam erfarenhet om att om kvinnorna inte står samlade mot det onda: krig, rasförföljelse, trosförföljelse, åsiktsförföljelse, så kommer de att mista det som har det största värdet för dem: sina kära, sina hem.

Det var naturligt att dessa kvinnor lovade: »Vi skall aldrig glömma det. Vi skall alltid hålla samman, så att det aldrig mera sker», och att

måste skapa en världsopinion som förmår regeringarna att från politiken mot varandra övergå till inte bara ett mekaniskt bredvid varandra utan till ett med varandra. Målet är för varandra. Efter att ha talat om den fördragsamhet som krävs av oss om vi ska kunna leva i fred med varandra sade hon att vi behöver också mod. Mod att stå för vår övertygelse så att vi inte instämmer när vår omgivning blint fördömer motståndaren. Det är, slutade professor Fassbinder, kvinnornas uppgift att vårda förtroendets ömtåliga planta ty endast i den mån vi övervinnet misstron kan vi ernå verklig samexistens, en värld där vi lever med och för varandra, en moderlig värld.

Kommittén beslöt att ta ett direkt steg mot ökad personlig kontakt mellan världens mödrar. På förslag av sekreteraren — numera ordföranden — Dora Russell beslöt man att denna sommar företaga en fredresa från väster till öster. Man ska fara med en egen buss från England genom Europa och kanske längre. På bussen ska det stå »Världens mödrar bannlyser vätebomben». Kooperativa kvinnogillet i England har förklarat sig villigt att deltaga i denna resa. Man kan resa med ett kortare eller längre stycke. Tanken är förstas att genom möten och på andra sätt under färden verka för fredens sak.

de tvärs över landgränserna och andra skiljemurar skapade sin egen organisation.

Frågan är nu om det står klart för alla — både inom och utanför KDV — att vårt världsförbund har skapats just för att förena oliktankande människor och människor med olika åsikter mot en gemensam fara och för ett gemensamt mål, till vilket många olika vägar för, och att KDV därför mer än någon annan organisation måste vara en plats där meningarna bryts och där problemen undersöks från alla synvinklar.

Här har det nog inte varit som det skulle; men det förefaller mig att detta i hög grad beror på att de västeuropeiska och amerikanska kvinnorna inte gick in i den gemenskap med Sovjetunionens och kolonialländernas kvinnor som stod — och fortfarande står — öppen för dem.

Detta har medverkat till att många kvinnor i västerns demokratier fortfarande vänder KDV ryggen.

Men det är i dag enligt min mening viktigare än någonsin att de kvinnor som tror på västerns demokrati kommer samman med de kvinnor som tror på kommunismen, ty de har ett gemensamt mål av vilket hela mänsklighetens framtid avhänger: fredens bevarande.

Vi kan vara våldsamt oeniga om andra mål och medel, men det är vår uppgift att finna en diskussionsform som i varje fall inte använder sig av frasen: »Jag vill döda dig därför att du är ond och därför att du är annorlunda än jag.» Ja, inte ens av frasen: »Jag vill inte ha något med dig att göra därför att du är ond och därför att du är annorlunda än jag».

Vi måste tvärtom lära oss att säga: »Du och jag skall leva tillsammans, antingen vi vill eller inte. Vi har ett gemensamt arv: denna jord med alla dess värden och alla de andens och handens skatter människosläktet har skapat. Vi vill bevara och utveckla vårt arv så att vi kan ge det vidare till våra barn, på det att de i sin tur kan ge det vidare till sina. Men det kan vi bara om vi ser vår olikhet som en rikedom och en gemensam styrka och om vi ser våra olika meningar som utslag av människans experimenterande fram

Forts. å sid. 20

— Vad det vore mycket lättare att vara förälder om det inte fanns bio! suckar mamman. Allt vill de se. Och det är omöjligt att få en åttaåring att förstå att han inte kan få se precis detsamma som kamraten i huset bredvid. Det är svårt att ha barn nu för tiden. Man har ansvaret för dem, men hur mycket kan man egentligen bestämma över? Inte ens deras kläder rör man över, sedan de kommit i skolan. Jag kan sy, jag råkar ha en speciell möjlighet till att få tyg billigt av den bästa kvaliteten, men inte vill pojken ha de kläderna, inte. Det måste vara konfektion, sånt som de andra mammorna köper till sina barn, ofta av mycket medelmåttig kvalitet. Visst vet jag att det är något utmärkt för många med denna konfektion. Men inte för alla, inte för mig. För mig är det dyrt. Och olustigt. Inte ens på det området har mödrarna längre auktoritet. Också där har vi likriktats och industrialiserats. Och så alla dessa frestelser som barnen utsätts för från alla möjliga håll! Ja, det måste ha varit roligare och lättare att vara förälder förr än nu.

Har hon rätt? Den äldre väninnan

Mest är det rädsla som avspeglas i dessa unga biobesökares ansikten

Signild Hellhagen:

SVÅRARE NU

Att »vara som alla andra» är en oskriven lag ända upp i övre tonåren. Föräldrarna må sen finna utstyrseln hur motbjudande som helst

och barnavårdsmannen tänker efter. Har det egentligen någon betydelse för barnet, detta med kläderna? Mår inte pojken lika bra i konfektionskläderna som i mammans hemmasydda? Ändå — om mamma har glädje av att sy åt sin unge, så är det skada att hon blir bedragen på den glädjen. Det är roligt att ha del i sitt barn, i dess kläder inte minst. I dess mat också — i tillfredsställelsen av dess behov över huvud taget. Och det är viktigt att ta vara på den där glädjen, den är av den allra största vikt för både mor och barn, den stärker samhörighetskänslan dem emellan — denna dyrbara hem- och samhörighetskänsla, som vi i våra dagar måste ta vara på och slå vakt omkring.

— INTE KAN MAN LITA PÅ CENSUREN HELLER,

fortsätter mamman sina biofunderingar. Och det är klart att den inte har någon lätt uppgift. För några veckor sedan kom Anders hem från en föreställning, som jag lovat honom att gå på med relativt gott samvete — det lät som om det skulle varit något bra — och bara grät. Var djupt upp-

skrämd på något vis. Han är ändå elva år, inte så liten alltså. Det hade inte varit själva filmen, påstod han. Det hade varit musiken. Den var så hemsk. Han har faktiskt inte kommit över det där än, vi har inte kunnat gå ifrån barnen en enda kväll sedan dess.

Ja, detta med bio! Visserligen bara en detalj i våra barns utveckling, men hur dominerande är den inte! Hur stort är inte dess inflytande! En kväll går vi på en offentlig diskussion om just detta: barn och bio.

— Bland det svåraste jag har, det är att se den långa kön av små barn, fyra-fem-åringar, som står och väntar så tåligt utanför biograferna på söndagseftermiddagarna, säger rektorn vid en av våra ungdomsvårdsskolor. Jag tänker då alltid: Om åtminstone föräldrarna vore med dem! Allt det främmande och ofta skrämmande som ett sådant biobesök innebär för ett litet barn skulle inte vara så svårt i sina verkningar om barnet åtminstone hade känslan av en trygg närhet. Men föräldrar skickar ofta sina barn på bio på söndagseftermiddagarna för att själva ha det lugnt en stund.

— MAN HAR GJORT UNDERSÖKNINGAR,

säger barnläkaren. Fotograferingar har avslöjat barnens uttryck under filmens gång. Ängestfulla reaktioner är vanliga hos tre-sex-åringarna. Men endast 1 procent medger detta efteråt. Minnet av de hemska scenerna försvinner till en början, men kan dyka upp långt efteråt. Efter sagofilmer följer nattskräck hos somliga barn. Föräldrarna märker också att barnen blir retligare och besvärligare dagen efter en film. Över huvud taget borde man inte visa film för barn i förskoleåldern.

— Ja, säger någon annan, varför kan vi inte göra som norrmännen, som inte släpper in barnen på bio förrän de fyllt sju år? När vi nu vet allt detta. Vi vet vad vi borde göra och gör det ändå inte.

— Är det för biografföretagens skull? funderar mamman efteråt. Måste de kanske ha den där inkomsten av barnen för att få det hela att bära sig? I så fall tycker då jag att vi vuxna kunde få betala lite mera för oss i stället. Kanske förhåller det

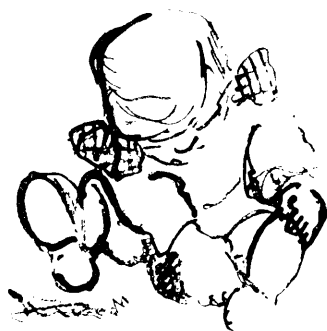
sig som med serierna och deckarna, allt det där värdelösa trycket, milt sagt, som vi får från USA, det mesta av det. För några år sen var det ju en aktion igång emot serierna, och då fick man bland annat höra, att så stora ekonomiska intressen var förbundna med dessa serieinköp att vi helt enkelt var tvungna att finna oss i dem. Av ekonomiska orsaker är det alltså nödvändigt att våra barns fantasiliv exploateras. Man behöver inte låta dem köpa sådant, menar du. Ja, det är mycket svårt att förbjuda eller kontrollera den kommersen. Får inte pojken köpa serierna själv, så kan han lätt nog läsa dem hos närmaste kamrat, det går på några minuter. Nej, ingenting tycks moder Svea så villigt hjälpa sina barn med som att fresta dem med värdelösa och ofta mycket farliga saker. Tänk bara på stiletterna! Hobbyfirmornas katalo-

De små barnen, de kommer till världen precis som förr, med samma krav på ömhet, trygghet och uppmärksamhet...

ger över dumma, fiffiga och delvis farliga saker skickas på våra ton-åringar och blir föremål för begrundan, drömmar och tjat om pengar till all denna härlighet. För att inte tala om alla dessa gotter, som finns i massor i kioskerna och som har sin åtgång till stor del just genom barnens veckopengar! Allt det där fanns ju inte förr, i alla händelser inte alls som nu. Vad kan vi föräldrar egentligen göra? Vad förmår vi mot allt detta? Och vad förmår vi när det gäller skolan? Det är vi, som måste lyda skolan, även då det gäller det som vi inte alls gillar beträffande ämnen, kurser, tider, metoder.

— Ja, men är inte det i viss grad ert eget fel? Ordet är ju ändå fritt här i landet, man får tala, anordna möten, säga ifrån. Ni kunde organis-

ra er, opponera er. Det finns ju något som heter föräldraföreningar.

— Jo visst gör det. Den unga

mamman funderar. Ja, ofta har jag också undrat, varför de inte ingriper mer i sådana här missförhållanden. Kanske har de försökt på sina håll. Men någon vidare effekt har det tydligen inte haft — inte på förhållandena i stort.

— Ja, säger den äldre väninnan, vi har blivit efter med barnen. I den senaste tidens rasande utveckling har de faktiskt blivit undanskjutna och — på sätt och vis — rent av bortglömda. Industrialismen har revolutionerat allt. Vårt arbetsliv har omgestaltats och intensifierats, våra hem har krympt ihop, mödrarna har till stor del uppslukats av yrkesarbete utom hemmet, barnen växer upp i städerna, många i storstaden — den farligaste miljö av alla för ett barn.

SKOLORNA HAR BLIVIT AVSKRÄCKANDE STORA

och pressande för både barn och lärare, en enkät visade nyligen att en mycket stor procent av de större barnen vantrivs i skolan. Och de små barnen — ja, de kommer fortfarande till världen precis som förr, med samma krav på ömhet, trygghet och uppmärksamhet som då. Under dessa första barnaår, då förmår ju föräldrarna ännu något, då är barnet ännu fullt och helt deras, då skulle de kunna skapa en trygghetens grund inom barnet, som kan bestå under

Forts. å sid. 8

OM EN ATOMBOMB FALLER NER

Atombombförande flygplan patrullerar över västeuropeiska områden. De ansvariga söker lugna opinionen med att bomberna icke är apterade, så det är ingen fara för att radioaktivt stoff sprides om en bomb faller. Bomben behöver icke explodera för att stora landområden skall förgiftas av radioaktiv strålning säger danskan Gerda Vinding i denna artikel.

Problemet har mer än teoretiskt intresse, eftersom det meddelats att amerikanska bombflyg patrullerar över åtskilliga atlantpaktsländer. Många är de som därför ängsligt måste fråga sig: Riskerar man en vätebombsexplosion om en sådan flygmaskin störtar? Det har sagts ifrån att dessa flyg inte patrullerar över danskt område, men de patrullerar över Nordsjön och ett enstaka plan kunde måhända genom felorientering komma in över danskt land.

Man kan genast lugna de oroliga med att en vätebombsexplosion inte är sannolik, men det kan ske andra skador som kan vara ytterst allvarliga. Från auktoritativt brittiskt håll upplyses det att bomberna inte är sprängklara vid patrullflygningarna och att bomberna först görs klara — av tekniker som följer med i maskinen — om det ges speciell alarmorder.

Störtar maskinen kommer bomben sannolikt icke att vara sprängklar, och när den inte exploderar kommer det inte att bildas dessa radioaktiva stoff som vi hört omtalas som en stor fara vid en vätebombsexplosion.

Men där kan ske något annat: bomben kan »fräsa av», d. v. s. en mild

explosion äger rum, inget i stil med en atombombsexplosion, men en explosion som kan vara allvarlig nog. Vid en sådan liten explosion kan man riskera att stora landområden blir förgiftade av radioaktiv strålning. En olycka av detta slag kommer att mera få karaktären av en olycka med en atomreaktor — i stil med det som hänt i England — än med en atombombsexplosion.

Bomben innehåller desutom en del plutonium och detta stoff kan omvandlas till radioaktiva stoffer även vid rätt låga temperaturer. Fattar maskinen eld är branden tillräcklig för att bombens plutoniuminnehåll blir mycket farligt.

Den engelska läkartidskriften *British Medical Journal* frågar därför med rätta vad man har tänkt sig att läkarna skall göra om en maskin störtar. Man påpekar att radioaktiva stoffer från plutonium har samma obehagliga egenskaper som strontium 90. Särskilt farligt är det därför att detta stoff snabbt når lungorna vid inandning, och här skall det inte mycket till förrän farliga förgiftningar uppstår. Den största risken ligger i att tillskyndande räddningsmanskap och nyfikna åskådare inte kommer att vara klara över denna fara förrän det är för sent. Vid en störtning bör på ett mycket stort område kring maskinen alla levande varelser evakueras. Hur stor skada som kommer att ske vid en störtning avhänger, som den engelska tidskriften torrt påpekar, fullständigt av var maskinen faller ner, om det är ödemark eller tätbebyggda områden.

Gerda Vinding

Vetenskapsmännens ansvar är stort

I hela världen har folken med stor sympati tagit del av den hänvändelse i atomvapenfrågan som 9.235 vetenskapsmän i 44 länder underskrivit och som överlämnats till FN. Det var den amerikanske nobelpristagaren i kemi, dr Linus Pauling, som den 13 januari överlämnade petitionen till FN:s generalsekreterare, Dag Hammarskjöld.

Trettiosex av dem som undertecknat skrivelsen är nobelpristagare, bland dem Albert Schweitzer och Lord Boyd Orr, Earl Russell och Frederic Joliot-Curie, den amerikanske vetenskapsmannen Harold Urey, professor Semonov, Sovjetunionen, den tyske vetenskapsmannen Otto Hahn och andra. Bland undertecknarna märkes 2.705 amerikanska vetenskapsmän — däribland 101 medlemmar av USA:s nationella vetenskapsakademi — 216 medlemmar och korresponderande medlemmar av Sovjetunionens vetenskapsakademi, 64 franska, 301 brittiska och 140 tyska vetenskapsmän, samtliga professorer vid de vetenskapliga fakulteterna vid Bryssels fria universitet, etc.

Alla dessa vetenskapsmän förklarar i sin petition att varje atomexplosion sprider över jorden nytt radioaktivt stoff, vilket utgör ett hot mot mänsklighetens hälsa och ökar antalet anormala barn som kommer att födas i kommande generationer.

Petitionen kräver slut med atom- och vätebombsproven som ett första steg på vägen till allmän nedrustning och fullständigt avskaffande av atomvapnen. Den fastslår att det ligger i alla nationers intressen att få ett slut på experimenten med atomvapen och att vetenskapsmännen, som bättre än lekmännen vet hur stora riskerna är, i första hand är skyldiga att klargöra den fara vi löper.

Bra sagt

”...Den viktigaste politiska uppgiften för oss på detta område måste vara att förena oss med den växande världsinopinionen mot atomvapen över huvud taget, mot ett krig som skulle bli ett förintelsekrig... Om vi skulle anse oss ha rätt att för en illusorisk trygghets skull delta i leken med den totala natur- och världskatastrofen, då bryter vi mot de djupast i naturen nedlagda livslagarna, de som ger uttryck för vår biologiska samhörighet med allt levande, i det förgångna, i nuet och i framtiden. Vår rätt till detta är inte större i Sverige för att stormakterna har tagit sig den. Vi måste i stället i vår lilla mån medverka till att försöka bryta den ödesdigra cirkel i vilken nedrustningsarbetet har fastnat...”

(Inga Thorsson i MT 7/3 1958)

Svårare nu...

Forts. från sid 6

hela livet — till och med inför gangsterfilmens påfrestningar.

— Barnet är helt och fullt deras... An alla de tusentals daghemsbarnen då?

— Ja, daghemsbarnen... Men också de kan slå rot i det egna hemmet, om bara föräldrarna riktigt går in för detta. Här vore utan tvivel något för samhället att göra.

— Hur menar du?

— Jo, att man borde gå in för att göra föräldraskapet mera ärat än vad det är och låta hemmet få den centrala plats det borde ha i vårt samhällsmedvetande. Man borde sörja för en fylligare och djupare föräldrauppfostran än vad som förekommer hos oss, en uppfostran, som ger de blivande föräldrarna en verklig inblick i sin uppgift och som visar dem vilket ansvar och vilken makt de kommer att få just som uppfostrare. Deras uppgift är viktig och stor — de måste fatta detta, och det måste också respekteras av andra, av arbetsgivarna först och främst. Deras ansvar är stort — de måste besinna vad det betyder att de har framtiden i sin hand. Sexualupplysning är långt ifrån nog, inte heller kurser i spädbarnsvård och matlagning. Människornas samvetsliv måste engageras, perspektivet måste vidgas utöver de vanliga hemplikernas horisont. Ack, här vore mycket, mycket att göra.

— Du tror det vore mödan värt?

— Om! Känslan för barnet ligger djupt i oss alla, det gäller bara att ta vara på vad naturen själv har givit oss. Längre har den nedtystats och satts på svältkur av det moderna arbetslivets krav. Men den måste få komma till sin rätt igen. Det är detta det framför allt gäller, det är åtminstone min tro. Alla måste få glädjas åt sina barn. Alla måste uppfatta sin uppgift som barnafostrare som något viktigt, alla måste känna att man just som far och just som mor är något, betyder något, även i det stora sammanhanget. Vi måste lära oss att leva för och med våra barn, odla deras sällskap — det är något mycket viktigt, bara detta. »Var tillsammans med era barn!» Det är vad chefen för polisens ungdomsklubbar i Köpenhamn lade oss på hjärtat för en tid sedan, då en delegation från den svenska polisen besökte dessa

Attacker mot barnbidragen och sjukförsäkringens förmåner

Tro mig, riksdagsprotokoll kan vara en intressant läsning. Där kan man få veta en hel del om vad känt folk menar i viktiga frågor.

Som nu detta med attackerna mot de sociala reformerna. Visste ni att samtidigt som man »ovan partigränserna» beslutade ge militären 400 miljoner kronor mera om året — så att militärutgifterna kommer upp till 2 miljarder 700 miljoner om året och dessutom görs »värdebeständiga» genom att de tillåtes stiga med ytterligare 70 miljoner varje år under det närmaste decenniet — visste ni att samtidigt med det och med beslutet om att ta ut de nya 400 miljonerna genom att höja priset på socker, hushållens el-ström, cigaretter, systemvarorna, bensinen m. m. så låg det motioner i riksdagen om att beröva det första barnet i varje familj dess barnbidrag? För att staten ska kunna spara in 333 miljoner. Eller att det motionerats om att höja sjukkasornas karenstid (den tid som förgår innan den sjuke får ersättning från sjukkassan) från 3 till 7 dagar och att medicinrabatteringen ska försämrats genom att man ska få rabatt först för det som ligger ovanför 5 kronor, i stället för som nu vid 3 kronor? På det ville man spara 48 miljoner kronor.

Eller visste ni att det låg en motion i riksdagen om att upphäva lagen om statlig utfyllnad av sådana *underhållsbidrag* som var fastställda före den 1 april 1957 och är lägre än 60 kr i månaden? Som alla vet rör

mycket uppskattade ungdomsklubbar. »Jag kan aldrig tröttna på att betona detta för föräldrarna, att de ska ta hand om sina barn. Promenera med dem, gå på museum med dem, gör vad ni vill, bara ni är tillsammans med era barn». Ja, den mannen han visste ju vad han talade om.

333 miljoner ville motionärerna beröva barnfamiljerna genom att slopa barnbidraget för den förstfödda i varje familj...

det sej här om underhållsbidrag till ensamstående mödrars barn. För den händelse att bidragen är lägre än 60 kr i månaden fyller staten i beloppet så att det kommer upp till 60 kronor. Också det statliga bidraget ville man ha bort — av hänsyn till statens finanser.

Det gick nu inte så som man ville — alla dessa förslag röstades ner.

Vad som sades i debatterna i dessa frågor? Ja, tyvärr tillåter inte utrymmet mer än några smakprov.

I andra kammaren talade fröken Wetterström för högerpartiets motion om avskaffande av barnbidraget för det första barnet och ansåg att staten måste spara och då finns det inga andra möjligheter än att skära ner utgifterna: »Det går då inte att plocka en miljon här och en miljon där, ty det förslår inte. Då måste man leta fram de verkligt stora utgiftsposterna, och dem finner man bland annat i socialhuvudtiteln, exempelvis barnbidragen som för budgetåret 1958/59 beräknas uppgå till 734 miljoner kronor.»

På hr Lundbergs (s) och hr Johansson (k) påminnelse om de väldiga militärutgifterna — där har vi den stora utgiftsposten och där finns

pengar! — svarade fröken Wetterström att »de fyra demokratiska partierna» varit överens i den frågan: »Försvarsfrågan tycker jag därför kan helt bannlysas från den debatt vi här för.»

Fast det är de våldsamt höga försvarsutgifterna som slukar det mesta av våra skatter och är skuld till att finanserna är ansträngda!

Till frågan om slopandet av de statliga utfyllnadsbidragen, framhöll fru Ewerlöf, högern, att det visserligen rörde sig om en så liten grupp att besparingen för staten blev mycket liten och att de här fallen där underhållsbidraget understiger 60 kr i månaden blir allt färre med varje år (eftersom ju barnen blir äldre), men att hon trots detta ansåg att »de människor det här gäller, de ensamstående mödrarna, får hjälpas genom socialvårdens försorg.»

Statsrådet Ulla Lindström karakteriserade motionen så här: »I serien av aktuella högerförslag för nedrustning av familjepolitiken — vilken rustades upp så sent som i fjol — tycker jag nog att det förslag vi nu diskuterar är det för förslagsställarna mest genanta, om man betänker att det skjuter in sig på de mest vanlottade familjerna i vårt samhälle, nämligen de ofullständiga, där modern ensam vårdar och försörjer sitt eller sina barn med stöd av ett underhållsbidrag från den förlojade fadern — orimligt lågt — till dess utfyllnadsbidraget kom den 1 juli 1957 och åtminstone garanterade henne 60 kronor i månaden.»

V. S.

När skall du komma,
sälla tid?

När skall du komma, sälla tid,
då världen, icke mer i strid,
för våld och agg och tvedräkt
blöder;

när fly de grymma villors här
som hatets avgrundslåga när,
bland jordens åbor, mina bröder?

Du hopp om dessa ljusets dar
som världen länge gäckt har
med aning om en allmän lycka!
När skall du din fullbordan nå,
när mänskan mod och styrka få
att bindeln från sitt öga rycka?

Anna Maria Lenngren
(1754—1817)

MÄNNISKOR JAG MÖTT:

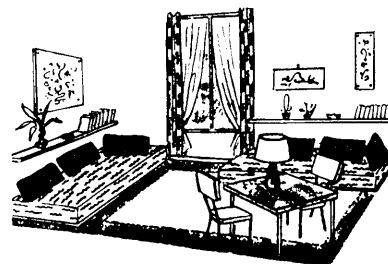
Andra tider — andra behov

Fru Lindkvist har blivit änka och ska ordna för sig och sin framtid. Vi sitter och resonerar om ekonomin och om hennes möjligheter att klara sig. Hon tycker nog att tillvaron blir knaper på änkepension och socialbidrag och verkar fundersam på hur det hela ska gå. Hon har aldrig haft någon lysande ekonomisk situation, men har ändå levt rätt ombonat och har tillsammans med sin man dock åstadkommit ett rart och trevligt hem.

Nåja, nu undersöker vi hennes möjligheter att ta sig fram i tillvaron och samtalet trevar omkring lite hit och dit. Fru Lindkvist betonar hela tiden att hon är så blygsam och hon har inga anspråk, det har hon lärt sig under ett långt liv, hon är så tacksam bara hon kan få det allra nödvändigaste.

Men vad är det som idag är nödvändigt för fru Lindkvist och för alla andra fru lindkvistar i samma situation? Det är dock något annat än för bara 15—20 år sedan.

Vår fru Lindkvist har en tre-rums-lägenhet och har ett rum uthyrt, det har hon haft även när mannen levde. Hennes lägenhet är dyr och hon får trots inkomsten på uthyrning en rätt stor hyra — hyra ut ett rum till är ju en utväg för att lätta den ekonomiska situationen, och då skulle hon ändå förfoga över ett rum och kök för egen räkning. Nåja — rumsuthyrning är aldrig trevlig — men som nödfallsutväg använder sig många av den. Fru Lindkvist skakar på huvudet — det går inte — vardagsrummet är inte så möblerat att hon kan ha en sängplats där — det passar inte ihop med stilen, hon måste ha ett särskilt sovrum. Fru Lindkvist med sina små anspråk på tillvaron kan inte tänka sig att klara sig i ett rum och kök för egen del. Telefonen måste hon ha — visst är den underbar och det är säkerligen svårt att vara utan den. Vi räknar nog i dag med telefon som tillhörande livets nödtorft och avstår inte gärna — men den kostar en del pengar. Fru Lindkvist har en hund — hennes kä-

raste följeslagare sedan många år och dubbelt kär nu när hon blivit ensam — inte kan hon avstå från den inte. Men hunden drar ändå med sig utgifter varje dag och tär på slantarna som ska räcka till så mycket.

Fru Lindkvist får svårt att klara sig och hon får massor med ekonomiska bekymmer i framtiden. Det har änorna i dag och det har änkor haft så länge jag har varit med i det sociala arbetet och det är då ändå under 26 år. Bekymren är desamma och det är lika svårt i dag som det var för 25 år sedan för den enskilde. Men hur har inte det rent materiella innehållet förändrats! För 25 år sedan hade fru Lindkvist tagit det som självklart att hon skulle bo i köket och hyra ut alla tre rummen, för 10 å 15 år sedan hade hon varit stolt om hon kunnat behålla ett rum. I dag lägger möbleringen hinder i vägen och hon tycker att hon måste ha två rum för egen del. Telefon fanns inte i vanliga familjer för några årtionden sedan — i dag märker man om den inte finns någonstans. Och att ha en hund det skulle förr varit en orimlighet utan gränser.

Ja, så förändras fru Lindkvist och så förändras vi. Våra behov och våra begrepp om vad som är nödvändigt förskjuts varje dag ett litet stycke och först då man jämför situationen med längre tillbaka liggande tider så ser man vad som har skett. Det underliga är ändå att trots framstegen har människorna det lika svårt och har samma bekymmer och är lika beröfvade för sin ekonomiska ställning.

Karna Nilsson-Müller

MITT YRKE

Jag flyger

*K*VINNAN har visat sin förmåga att hävda sig i de flesta s. k. manliga yrken. Ännu möts hon emellertid av mer eller mindre indignerade protester över intrånget på områden där männen förut var oinskränkta härskare. Trots att kvinnor i alla tider visat sig kunna utföra också mycket tungt arbete och varit tvingade till det — tänk bara på kvinnor inom småjordbruket, och på husmödrarnas tunga arbete med tvätten när moderna maskiner saknas — så hör man än i dag uttryck sådana som »det är inget för kvinnor, de orkar inte...»

En av dem som fått nog av det påståendet och själv vederlägger det är fru **INGRID KJELLGREN**, en av vårt lands två aktiva kvinnliga yrkesflygare. **ARNE ÖIJEN** har intervjuat henne om livet som »pilotta».

ÖVERST PÅ SIDAN: Klart för start ute på Skarpnäck.
TILL HÖGER: I hängaren kontrollerar fru Kjellgren och flyglärare Ake Lindberg maskinen innan den rullas ut.

Husmor med 1.200 flygtimmar

Det är förvisso ett för kvinnor ovanligt yrke som Ingrid Kjellgren valt. Ett yrke vars utövare till så gott som hundra procent är män och där ingen väntat sig att en kvinna skulle visa sig effektiv och duglig. Dessutom är det ett yrke som omges med en air av spänning och äventyrlighet och i viss mån var det väl också äventyret som lockade Ingrid Kjellgren vid hennes yrkesval.

Hennes flygintresse var utpräglat redan i tolvårsåldern och hon ägnade sig åt modellbygge med sådan framgång att hon fick tjänstgöra som ungdomlig hobbyinstruktör. Sedan följde naturligtvis segelflygning vid Skarpnäck 1943—1946, då hon första gången provade om vingarna bar. Nu har mamman och husmodern Ingrid Kjellgren över 1.200 flygtimmar och är att anse som en rutinerad pilot.

Det är en ganska dyrbar historia att ta A-certifikat. Det fordras trettio flygtimmar — numera — och man kan räkna med en kostnad på omkring 2.000 kronor. Ingrid Kjellgren finansierade sitt certifikat genom att jobba i hangarerna på Bromma som mekanikerelev och betalade genom avdrag på lönen. Nästa steg — B-certifikatet — tog hon i Norr-

Pelle skall till sin skola och mamma till sitt arbete. Men först ner med en ordentlig portion gröt. En stund senare är Ingrid Kjellgren ute på flygfältet, redo att starta dagens arbete. Upp i det blå—även om det ser grått ut härnere...

köping och blev då riktig flygare med rättighet att föra passagerare i yrkesmässig trafik. 1952 kom hon till Stockholms Aero dit hon fortfarande är knuten och har under årens lopp arbetat med rundflygningar, fotografering och reklambogseringar.

Första långflygningen Kanarieöarna tur och retur

Det är svårt att föreställa sig Ingrid Kjellgren som kallblodig, rutinerad yrkesflygare. Atminstone när man ser henne i hemmet med sjuåriga sonen Pelle och omgiven av husmoderliga bestyr. För då är hon enbart kvinna och mor. Sedan några år lever hon ensam och har följaktligen samma problem som alla andra ensamma mödrar med att kombinera arbete—hem— barn. Men hon skratrar ofta och gärna. Och gör det också när hon berättar om sin första långflygning med en väninna, som startades 1949 med kurs mot Kanarieöarna.

— Det var en skojig resa, berättar hon. Fast vi hade en väldig otur på nedresan. Tro mig eller ej men det tog fjorton dar för oss att komma till Malmö... Vi flög en Piper Club och första sträckan till Norrköping gick

bra men vid Jönköping blev det tjocka och vi fick gå ned. Det tog fem dar innan vi kunde starta på nytt. Meningen var att nästa anhalt skulle bli Halmstad men vi nödländade på en åker utanför Varberg. Tjocka igen förstås... Det var lite nervöst att gå ned på okänd terräng men vi klarade oss bra. Utan skador vare sig på planet eller oss själva. Hjälpsamma människor hjälpte oss lyfta ut planet på landsvägen så vi kunde starta när det lättade. Men oturen höll i sig och nästa nedstigning — ofrivillig — fick vi göra mellan Hamburg och Bremen. Isbildning. Då hamnade vi på en över-
svämmad åker och planet slog på näsan. Det blev inga skador den gången heller utan vi kunde torka bort den värsta gyttn från planet och starta. Naturligtvis kände vi oss en aning nervösa över de ideliga nödlandningarna. Det tar på de starkaste nerver. I fortsättningen klarade vi oss fint ända till Afrika. Men i öken utanför Tanger vid Caboyubi var det färdigt igen. Motorkrängel. Det gick fint att landa i ökensanden och vi kom ned alldeles intill en liten arabby. Till stor förvåning för invånarna som först var lite reserverade men sedan ställde till med fest och hjälpte oss röja startbana. Språksvårigheterna var oöverstigliga men det klarade sig med tecken-
språk. Efter den betan gick det fint ända till Kanarieöarna dit vi anlände efter femtiotvå dygn... Återresan klarade vi på fjorton.

Pelle får flyga med mamma

Ingrid Kjellgren är som sagt ensam med sonen Pelle sedan några år och det säger sig självt vilka problem som måste uppstå när mamma har ett så pass kringflackande yrke. Sommartid är det rundflygningar över badmetropolerna vid västkusten o. s. v. Men Pelle brukar få följa med mamma så mycket som möjligt.

— Men det är inte så roligt för honom alla gånger. När det är fint väder måste mamma upp och flyga och då står Pelle vid flygfältet och väntar i timtal. Knappast så kul för en sjuåring. Men jag har honom med mig så mycket som möjligt, annars skulle vi knappast få träffas alls under sommaren. Vinterhalvåret förlöper vårt familjeliv mer normalt. Pelle går i skolan och jag har vanlig kontorstid.

Mer vilda än tama...

Efter bråket på Götgatan kvällen den 11 mars satt ett tjugotal bleka och blyga och föga tuffa ynglingar i en lång dyster rad på Katarina polisstation i väntan på att bli förhörda, rapporterade morgontidningarna följande dag. Det var en del av de värsta bråkmakarna polisen tagit hand om bland den flerhundra mass-
sa ungdomar i tonåren under arten som bevisat en s. k. rock n' roll-gala i Eriksdalshallen och enligt pressen vrålat sej hesa i extas inför sina idoler av inhemskt märke. »Rock-Ragge and his four Comets» och »Little Gerhard och hans rockar» fick visst räddas ut en bakväg för att inte mista både kläder och lemmar...

Man erinrade sej vad man läst om »vildarnas» extatiska danser, om tungomålstalande och Korpelasekten — och funderade: Finns det något i den där rock n' roll-musiken och i dansen som gör personer i viss ålder »besat-

Inga kvinnliga styrmän

Man får väl utgå ifrån att det inte råder något direkt förbud mot kvinnliga styrmän inom de stora flygbolagen men principen »kvinnan passar inte» tillämpas. Och i Sverige finns det inga kvinnliga styrmän inom det reguljära trafikflyget. Ingrid Kjellgren har — som sagt — över 1.200 flygtimmar. Genomsnittskravet för att komma in för vidareutbildning till styrman inom trafikflyget brukar hålla sig på 400 flygtimmar. Ingrid Kjellgren har sökt tjänster och fått lovord för sina meriter men mötts av det ständigt återkommande svaret:

— Snälla ni, kvinnan är för vek. Ni orkar aldrig...

Skickligheten har ingen betvivlat.

— Det retar mig på sätt och vis, säger fru Kjellgren. Och sporrar mig samtidigt. Jag vet att kvinnan mycket väl skulle kunna klara ett styrmanjobb. Många flygbolag i utlandet anlitar också kvinnlig arbetskraft. I Ryssland är det vanligt med kvinnliga förare och styrmän, en del afrikanska bolag använder sig också av kvinnor. Kanske kommer också den dagen här hemma då vägen står öppen för kvinnan inom flyget. Då hon får bevisa att flygning inte nödvändigtvis måste vara förbehållet männen.

Arne Öijen

ta» så det slår klick i förståndet och de grips av förstörelsemani? För i så fall bör det väl sättas stopp för sån »musikutövning»?

Jag förhörde mej om saken med en ung man på 17 vårar som var med i Eriksdalshallen men i alla fall hade så mycket av förståndet i behåll att han stack ner i T-banan och åkte hem i stället för att följa med strömmen på härnadståg neråt Götgatan.

— Inte var det nåt konstigt i det där, sa han. Det var ju **organiserat!** Det kan väl hända att en eller annan »tjej» blir lite vild och kastar prylar mot scenen, men det är bara nån enstaka. Nej. Det var fyra gäng som hade kommit dit för att bråka. Dom hade satt sej i olika delar av salen och tävlade om vilka som kunde skrika värst. Dom skrek så man inte kunde höra musiken och sen skrek naturligtvis andra för att dom inte fick höra — dom hade ju betalat för att dom ville höra musiken.

Alltså, tydligen samma företeelser som vi känner till från de beryktade nyårskravallerna för drygt ett år sedan: tråkiga element som vill ställa till bråk passar på tillfället när stora skaror av ungdomar samlas. I skydd av den stora massan går de sedan till attack. Får man tro min unge sagesman är det alltså inte alls något »mystiskt» med i spelet — det är helt enkelt organiserat bråk. Var organisatörerna hämtat inspirationen behöver väl ingen tveka om: se bara på filmaffischerna och det mesta av omslagsbilderna på tidningskioskernas »bokbestånd»!

G.

Från våra avdelningar

Nu börjar rapporterna strömma in från distriktskonferenser och från avdelningarnas årsmöten. Det är en intressant och stimulerande läsning, dessa verksamhetsberättelser från avdelningarna och vi skall denna gång citera litet ur ett par av dem.

Vi tar ur högen två från Göteborg: Kålltorp och Bjurslätt.

UR KÅLLTORPSAVDELNINGENS verksamhetsberättelse framgår att avdelningen, som har 91 medlemmar, under året anordnat 8 medlemsmöten. Att dessa möten bjudit på intressanta och omväxlande program vittnar följande lista över talare och ämnen om: Riksdagsman Walter Kristensson: *Tjänstepensionen*, fru Mimmi Davidsson: *En resa till Wien*, folkskollärarinnan Stina Skantze: *Kvinnorna och historien*, fröken Maja Bolling: *Internationella kvinnodagen*, författarinnan Jeanna Otterdahl: *Från hemkvinna till kvinnlig polis*, Ingrid Ahlberg: *Unicef-hjälpen*, hr Einar Larsson: *Husmödrar på semester från norr till söder*, tillsyningslärare John Wiktorin: *Vår generations ansvar för ungdomens alkoholvvanor*.

Avdelningen har gjort en rad studiebesök: hos Fyrtornets konservfabrik, Surte glasbruk, Gamlestadens fabriker och hos Göteborgs-Postens tryckeri, där man på inbjudan av redaktör Hjärne fick tillfälle att bese hela företaget. 128 medlemmar och vänner deltog.

Under rubriken »representation och inbjudningar» finner vi bl. a.:

»Vår avdelning har varit inbjuden till IOGT:s kvinnoråd. Tillsammans med olika fackliga och ideella organisationer inbjöds vi att ta del av planerna för ett träningsområde för barn vid Härlanda-tjärn.»

Vidare berättar man om avdelningens deltagande i en central studieträff där rektor Helldal från Fagereds ungdomsskola talade om problemet missanpassad ungdom, om att avdelningen deltog i det möte som hölls på Nykterhetsfolkets dag i Slottsskogen och där statsrådet Ulla Lindström talade. Ekonomiskt stöd åt Fredskommitténs arbete gav man bl. a. genom att anordna ett lotteri som gav en hundralapp.

Under rubriken »Uttalanden» sägs det bl. a.: »En delegation fick i uppdrag att uppvakta samtliga tidningar

Forts. å sid. 18

Vi diskuterar:

Den omätliga krigsmakten

När jag läste i förra numret om Arbeterskan som drabbades av en hjärtattack på sin arbetsplats kom jag att tänka på vad min bror som också arbetar inom metallindustrin berättade nyligen. Han sa att livet på arbetsplatsen är så helt annorlunda än det var när han som ung pojke började arbeta där. Den gången gav arbetet en viss glädje, sa han, man skämtade och skrattade ofta. Nu skrattas det aldrig, arbetarna pressas så hårt att de är fullkomligt utpumpade när arbetsdagen är slut. Man har varken tid eller anledning att skratta...

I det storföretag där han arbetar har under de senaste åren arbetsstyrkan minskat med nära en tredjedel. Det har inte skett genom avskedanden direkt utan genom att de som uppnår pensionsåldern och lämnar arbetsplatsen inte ersätts av ny arbetskraft. Men trots detta tillverkar företaget mycket mera nu än för bara några år sedan. Så hög är rationaliseringen och så uppdriven arbetstakten. Men så lär vårt land också kunna skryta med att produktiviteten per arbetare inom industrin är den högsta i världen, högre än t. o. m. i USA.

Är det då underligt att en arbetarska som dessutom på »fritiden» ska sköta hem och barn stupar på uppgiften?

*

Visst har vi det materiellt bättre nu än i gamla tider. Det vet var och en av oss som växte upp i ett arbetarhem i seklets början. Men nog får människorna betala för den högre standarden också. Och när man betänker hur stora barnkullarna var förr och att mödrarna sällan kunde ha något förvärvsarbete när de, som man brukade säga, hade en unge i magen, en på armen och en hängande i kjolarna — ja, då undrar man hur vi skulle ha det ställt rent

materiellt i dag om familjerna vore lika stora nu som då. Vilken standard man kan hålla beror ju inte bara på hur stor inkomsten är utan hur många munnar man har att mätta på den.

*

När man hör om hur hårt folk får slita i industrin och så tänker på att så mycket av resultatet hamnar i krigsrustningar, då blir man ledsen och bitter. Ibland hör man folk säga att i vårt land jagar människorna bara efter högre och högre standard. Då tänker jag alltid: varför ondgör ni er inte över att så mycket pengar vräks ner på sånt som vi inte har någon nytta eller glädje av. Omkring en fjärdedel av det en vanlig arbetare förtjänar dras i källskatt. Och så de indirekta skatterna på en hel rad livsmedel och förbrukningsvaror. En stor del av detta, som är resultatet av de arbetande människornas möda, slukas av militärmakten.

Varför ska man missunna människorna att skaffa sig en bil eller en TV-apparat? Bilar och TV-apparater tillverkas väl för att folk ska köpa dem. Och det är ännu många, många i vårt land som inte ens vågar drömma om att uppnå ett sånt välstånd att de har råd att skaffa sig en bil eller TV. Så någon anledning att förfasa sig över för hög standard finns det knappast. Däremot borde vi mer än hittills tala rent ut om hur vanvettigt det är att en stor del av människornas möda går åt till att föda den omätliga krigsmakten. Och att sjukvård, skolor, ungdomsvård och mycket annat viktigt får komma i andra hand.

Elisabet

Musen Pips äventyr

*S*ist vi träffade Pips hade hon hamnat i en visthusbod full med härlig mat. Och här följer nu slutet på berättelsen om vår lilla mus. Naturligtvis slutar det lyckligt.

På golvet stod stora, välfyllda säckar. En av dem hade ett litet hål i botten och därifrån hade gryn fallit ut på golvet. Längs visthusbodens väggar fanns det hyllor och därifrån slog de härligaste dofter emot Pips. Det lukade rökt och torkat och marinerat och något underbart sött. Vår lilla hungriga mus störtade sej girigt över maten. Efter den bittra barken smakade grynerna så underbart att hon åt sej proppmätt. Hon var så mätt att hon hade svårt att andas. Och omigen började det pipa i hennes strupe.

I detta ögonblick stack det upp en spetsig nos ur hålet. Nosen hade stora morrhår och därbakom blinkade ilska ögon fram. En stor grå mus sprang in i visthusboden, följde av fyra andra lika stora. Hon såg så förfärlig ut att Pips inte vågade sej fram till henne. Rädd och blyg stod Pips kvar på ett och samma ställe och hon var så upprörd att det pep ännu värre ur hennes strupe. Detta pipande föll inte de grå mösserna i smaken.

Var kom den här främmande musikanten ifrån?

De grå mösserna betraktade visthusboden som sin egendom. Då och då tog de upp i familjen också andra möss, vilda stackare som kom löpande från skogen. Men såna här pipare hade de aldrig förr sett till.

En av dem kastade sej över Pips och bet henne ordentligt i axeln. De andra följde hennes exempel. Det var med knapp nöd Pips kunde undkomma dem och slinka ner genom ett hål under en liten låda. Hålet var så trångt att de

andra inte kunde följa efter. Här var Pips i säkerhet.

Men hon var väldigt lessen över att hennes gråa släktingar inte ville erkänna henne.

MUSFÄLLAN

Varje morgon frågade den lilla systemen sin bror:

— Har du fångat någon liten mus?

Brodern visade henne mösserna han fångat i sin fälla. Men det var alltid gråa möss och dem tyckte systemen inte om. Hon var till och med lite rädd för dem. Det var en liten gul mus hon ville ha.

Brodern bar bort de fångna mösserna — och dränkte dem i hemlighet i en hink. Men sedan gick det dag efter dag utan att någon mus fastnade i fällan. Det konstiga var att betet var uppätet varje morgon, men ingen mus fanns där. Varje kväll gillrade pojken fällan och satte på ett stycke doftande rökt skinka. När han såg efter på morgonen var skinkbiten borta och fällan hade slagit igen — men ingen mus satt där inne och pep.

Så gick en hel vecka och pojken kunde inte begripa vem det var som

stal betet. Men så en morgon kom han springande från visthusboden och ropade till systemen som ännu inte hade stigit upp:

— Jag har fångat henne! Titta bara — en liten gul!

— En gul! En gul! skrek systemen. Ja, titta, det är ju vårän Pips, det syns på örat. Kommer du ihåg att du skar henne i örat med din fickkniv. Märket syns än . . . Spring och hämta mjölk så ska jag klä på mej.

Flickan ställde fällan på golvet och började klä på sej. Men när hon krängt klänningen över huvudet och kastade en blick på fällan såg hon att den var tom.

Pips hade för längesen lärt sej fly ur fällan. Där fanns en tråd som var en smula böjd. De grå mösserna var för stora att ta sej ut genom det lilla hålet där, men Pips klarade det fint. Hon gick in i fällan genom den öppna dörren och började äta av skinkbiten. Så fort hon rörde vid betet slog dörren igen med en skräll, men hon hämtade sej raskt från förskräckelsen, åt upp hela betet i lugn och ro och kröp sedan ut igen genom det lilla hålet.

Kvällen innan hade pojken av en

tillfällighet kommit att ställa fällan så att det lilla kryphålet stod tätt intill väggen. Pips kunde inte komma ut. Men när flickan ställde fällan mitt på golvet i sitt rum så stack Pips ut och gömde sej bakom en stor kista.

MUSIK

När brodern kom in var systemen upplöst i tårar.

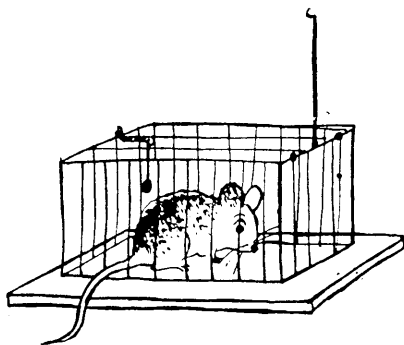
— Hon har sprungit sin väg, snyftade hon.

Brodern satte ifrån sej tefatet med mjölken och tröstade systemen:

— Håll upp med lipandet! Jag ska fånga henne i min gummistövel.

— Hur ska du då bära dej åt? undrade flickan.

— Det är hur enkelt som helst. Jag lägger stöveln så att skaftet ligger längs med väggen, och du jagar mu-

sen. Hon kommer att springa längs väggen — möss springer alltid längs väggen — och när hon ser mitt stövelskaft så tror hon det är ett råthål och kilar in. På det sättet kan jag fånga henne i stöveln.

Flickan slutade upp att gråta.

— Vet du vad, sa hon fundersamt, vi fångar henne inte. Hon kan bo i mitt rum. Vi har ingen katt och ingen kommer att göra henne illa. Och jag kan ställa fram mjölk åt henne på golvet varje dag.

— Ja, det angår ju inte mej, gör som du vill, sa brodern.

Flickan ställde tefatet på golvet och bröt sönder brödsmlor i mjölken. Sedan satte hon sej i ett hörn och väntade på att få se musen komma fram. Men Pips kom inte på hela dagen. Barnen började tro att det fanns något hål där hon kunnat slinka ut ur rummet.

Men nästa morgon var mjölken urdrucken och brödet uppätet.

Hur ska jag kunna tämja henne? tänkte flickan.

Pips levde livets bästa dagar nu. Alltid hade hon tillräckligt att äta, i

rummet fanns inga gråa möss och ingen rörde henne. Hon släpade pappersbitar och trådar och byggde sej ett bo bakom kistan. Människorna skydde hon och kom bara fram om natten när barnen sov.

Men en dag fick hon höra härlig musik. Någon spelade flöjt. Det lät så vackert och så klagande.

Pips kunde inte motstå musiken. Hon kilade fram bakom kistan och satte sej på golvet mitt i rummet.

Pojken spelade på flöjten och flickan satt bredvid och hörde på. Det var hon som först fick syn på musen. Hennes ögon blev stora och runda. Hon tog brodern försiktigt i armen och viskade:

— Rör dej inte . . . Ser du, Pips har kommit fram. Spela, spela, hon tycker nog om det.

Pojken fortsatte att spela. Pips lyssnade och glömde alldeles bort att vara rädd. Hon gick fram till tefatet, slickade i sej mjölken, som om inga människor funnits i rummet. Och snart hade hon slickat i sej så mycket att hon själv började pipa.

— Hör du, viskade flickan. Hon sjunger!

Först när pojken slutat spela kom Pips till sej och kilade bakom kistan. Men nu visste barnen hur de skulle tämja den lilla vilda musen. De spelade flöjt, svagt och stilla, och Pips kom fram, satte sej mitt på golvet och lyssnade. Och när hon själv började pipa, då hade de en riktig konsert.

ETT LYCKLIGT SLUT

Snart hade Pips vant sej så vid barnen att hon alldeles slutat upp att vara rädd. Också utan musik började hon komma fram. Flickan lärde henne till och med att äta bröd ur hennes hand. Hon hukade sej ner på golvet och Pips klättrade upp i hennes knä.

Barnen snickrade ett litet trähus åt Pips, med påmalade fönster och riktiga dörrar. Detta lilla hus ställde de på bordet och där levde nu Pips. Men när hon gick ut täckte hon av gammal vana till dörren med allt vad hon kunde få tag i: en tyglapp, papper eller en vaddtuss.

Till och med pojken, som inte kunde fördrå möss, blev väldigt förtjust i Pips. Allra mest tyckte han om att den lilla musen tvättade sej med de små framtassarna och åt med dem som om de varit händer. Men systemen var allra mest förtjust när den lilla musen pep.

— Pips sjunger så vackert, sa hon, hon är så musikalisk.

Det föll aldrig flickan in att Pips inte sjöng för nöjes skull. Flickan visste ju inte vilka faror den lilla Pips hade genomlevat och vilken mödosam resa hon hade bakom sej innan hon kom till deras hus.

Det var i alla fall tur att allt slutade så lyckligt.

S l u t.

Mexiko

Det är märkligt hur vi måste ändra på våra proportioner, så snart vi kommer till folk och länder utanför vårt lilla Västeuropa. Se nu på Mexiko, landet som upptar södra delen av Amerikas norra kontinent, är det inte fyra gånger så stort som Sverige med ett invånarantal i förhållande därtill, f. n. omkring 26 miljoner! Ett rikt och omväxlande land med djupa floddalar och mäktiga bergskedjor — för sin skönhets skull ett älskat turistland i sin världsdel. Om klimatet får man en viss föreställning genom namnen på dess tre höjdbälten! *Heta landet* (det låga kustbältet med tropiskt klimat), *tempererade landet* (det väldiga, fruktbara och skogrika området närmast intill) och *kalla landet*, högplatåernas breda bälte — med insprängda dalar — i väster.

Det är också ett land med en gammal och förnämlig kultur. Den stora utställningen av mexikansk konst i Stockholm 1952 lät oss ana något av den uråldriga folkkonst, som ytterligare utvecklades allteftersom nya folkvägar slog in över landet. Särskilt känner vi till det konstnärligt begåvade Mayafolket, som på 1200-talet underkuvades av aztekerna. Utsökta smycken av guld och ädla stenar, realistiska skulpturer från arkaisk tid, enstaka prov på modern konst, allt väckte vår undran och beundran. Det var aztekerna som fick ta emot de spanska erövrarna 1519. Efter tre våldsamma strider var erövringen fullbordad och en utomordentligt rik kultur ödelagd.

Spädbarnsdödligheten är hög

Också efter denna tid har Mexiko varit utsatt för våldsamma omstörtningar. Början till något nytt kan sättas till 1821 då landet gjorde sig fritt från det spanska väldet. Vid pass 100 år senare fick Mexiko sin nuvarande fria författning som så småningom stabiliserats och fullständiggats genom ett stort antal tillägg (amendments). Genom ett dylikt infördes rösträtt för kvinnor 1952. Jämförelsevis tidigt fördes också jordfrågan mot en lösning medelst en jordreform som alltjämt verkar och tack vare vilken — om också efter radikalernas mening alltför långsamt — statens väldiga allmänningar efterhand uppdelas i små jordbruk. 65 % av folket bor på landet, men jordbruket står lågt, inkomsterna är små och männen måste på många håll för längre perioder söka arbete i USA eller i sådana förbundsstater, där det finns tillgång till industri och gruvarbete. Födelse-

Hur »tortillas» bakas har den store mexikanske målaren Diego Rivera förevigat i »Bagerskan» (1923).

siffran är hög och spädbarnsdödligheten 94 promille (i Sverige 19). Dieten är i många trakter ofantligt enformig. Majs är det mest odlade sädeslaget och ett slags platta bröd av majs mjöl — *tortillas* — huvudrätten. »Tre till morgonmålet, tre till middag och tre till kväll», var den gamla matsedeln. Äggviteämnen lyser så gott som helt med sin frånvaro för dem som ej bor nära ett vattendrag. En sociologisk undersökning av levnadsförhållandena i en landsby med 3.500 inv. visar torftigheten i livsföring men gör honnör för kvinnorna som i regel förvaltar den kontanta inkomsten — den man som ej överlämnar större delen av inkomsten till hustrun utan portionerar ut hushållspengarna i småposter betraktas som en snåljap. Ofta lyckas det husmodern att öka ut hemmets små resurser genom att sälja ägg, föda upp smådjur, plantera fruktträd o. d. Kvinnorna tycks också mer vakna för sådana reformer som berör det dagliga livet — inte så underligt kanske, då det är deras tid och deras krafter det gäller! Man framhåller med vilken glädje de hälsade de mekaniska kvarnarna, som minskade deras dagliga arbete med två å tre timmar. Dessförinnan måste all majs som användes till bakning krossas för hand mot en slät sten! Männen ställde sig däremot rätt likgiltiga för uppfinningen. »I alla mer välbärgade hem i byn är hustrurna särskilt dugliga och flitiga», konstaterar man.

Ännu är 50 proc. av befolkningen analfabeter

Författningen föreskriver upprättande av skolor, fri undervisning för alla och tillfälle till yrkesutbildning efter slutad skolgång. Ett stort antal högre fackskolor och inte mindre än 14 universitet ger många tillfällen till högre utbildning, men det har visat sig betydligt svårare att nå ut till avsides liggande byar så att det fattiga folket får tillfälle att utnyttja möjligheterna. Intressanta experiment i folkbildningsväg har gjorts och analfabaternas antal betydligt

minskats men ännu utgör de c:a 50 procent.

En ljus sida i Mexikos sociala liv är att där inte finns någon direkt barriär mellan raserna, däremot en utpräglad klasskillnad, där gränsen sätts av bildning och förmögenhet. De stora städerna är fyllda av lyx och vackra ting, men folket i byarna är ofta ytterligt fattigt. Urinvärnarnas avkomlingar, indianerna, som uppgår till 5½ miljoner står lägst på skalan — de arbetar i allmänhet inom jordbruket eller vid gruvor och fabriker. Conquistadorerna (de spanska erövrarnas ättlingar) utgör det högsta samhällsskiktet. Däremellan ligger den stora massan av befolkningen, ofta med mer eller mindre starkt inslag av indianblod. Två miljoner indianer talar fortfarande endast indianspråk, annars är spanska det gemensamma språket. Katolicismen omfattas av flertalet, men är efter upprepade konflikter med de världsliga myndigheterna ej längre statsreligion.

Kvinnokrav i dagens Mexiko

Förliden sommar hölls i Mexiko en stor internationell kvinnokongress med deltagande från 29 stater inom förbundsrepubliken. Den var den första i sitt slag och hade samlat representanter från fackföreningar, från olika politiska partier och många andra organisationer.

Konferensen enades om en deklaration, där man sökte tillmötesgå önskemålen hos kvinnor tillhörande olika sociala kategorier. Det är synnerligen lärorikt. Det visar nämligen hur långt från »lika rätt till arbete» det kan vara för män och kvinnor i ett land där sed och bruk binder även om denna rätt teoretiskt erkännes i landets författning.

Låt oss ta ut några huvudpunkter ur deklarationen:

Rätt för kvinnorna till fritt yrkesval, till befattningar inom förvaltningen och till ledande poster inom fackföreningarna.

Skydd för mödrar. Undervisning och uppfostran av barnen.

Forts. å sid. 19

Hårdkokt eller löskokt

— det är frågan

Kåseri om mat av KRISTINA

Som rubriken antyder är det fråga om ägg den här gången. Tidpunkten torde vara väl vald: påsktider och den tilltagande värvillighet hönsen brukar uppvisa så här års. Det *borde* kunna ge oss lite billigare ägg — fast ho vet...

Alltnog — ägg är ett allsidigt födoämne, sammansatt av lättsmälta fetter, viktiga äggviteämnen såsom kalk och fosfor samt A-, B- och D-vitaminer. Ett fint tillskott i kosten, särskilt för barnen men även för oss vuxna så här på vårkanten när vi behöver en extra »uppdragning».

Beskrivningar på äggrätter finns i massor, men kanske hittar ni något nytt i den här samlingen.

Ägg à la Lorraine

(för 6 personer)

6 ägg, 100 gr rökt skinka, 60 gr schweizerost, 1 msk margarin, 1 dl tjock söt gräddde.

Skinkan och osten skäres i små tunna skivor, ett stort eldfast fat smörjes och på detta ordnas först skinkskivorna och sedan ostskivorna ovanpå. Äggen knäcks varsamt och hålles bredvid varandra över skinkan och osten. En aning salt strös på vitorna och den tjocka grädden öses varsamt över ytorna. Fatet sättes in i varm ugn och efter 6—7 minuter bör vitan vara stelad och rätten färdig.

Äggstanning med räkor

2 kkp mjölk kokas upp och vispas samman med 3 små ägg. En omelettform smörjes med kallt margarin och häri lägger man ner 2 hg rensade små räkor och lite finhackad dill. Strö en aning peppar över och håll till sist över ägg- och mjölkblandningen. Gräddas i ordinär ugnsvärme.

Ägg i ost

(för 6 personer)

Hårdkoka 6 ägg, skala och klyv dem mitt itu på längden och lägg dem på ett eldfast fat. Laga till en sås av 1 msk mjöl utrört i vatten tills det inte klimpar sig, tillsätt en stor klick smör, 1 tekopp vatten och riven ost (ost som blivit torr passar bäst). Röres över värmen tills såsen börjar tjockna. Smaksätt den med salt, håll den över äggen och låt rätten stå i ugnen några ögonblick att ta färg.

Äggröra Forestière

6 ägg, 50 gr smör, 100 gr färska champinjoner, 50 gr hackad rökt skinka, hackad persilja.

Smält smöret i en tjockbottnad kastrull. Vispa inte äggen mer än att vita och gula blandas. Salta och peppra, håll äggmassan i kastrullen, rör mot botten med en träsked. När äggröran börjar bli krämig tillsättes svampen — som frästs i smör — och den snabbfrästa skinkan. Lägg upp rätten i karott och strö hackad persilja över.

Sillgratin med överblivna ägg

4 kokta ägg — eller kanske 6 om så många blev över vid påskbordet — ½ liter skalad och tunnskivad rå potatis, 1 liten låda sill i dill (smörgäsbordssill), 1 tekopp mjölk, 1 msk margarin, ev. litet malen vitpeppar.

Smörj en form med kallt margarin, lägg däri varvvis med skivad potatis och skivade hårdkokta ägg eller sönderplockade löskokta. Sillen mosas i sitt spad och hålles samman med mjölken över det hela. Strö litet skorpmjöl överst och sätt in rätten i ganska het ugn i ca 30 minuter.

Fyllda ägg med tomat och ost

4 hårdkokta ägg, 1 liten burk svamp, 1 dl finhackad rökt skinka, 1 msk hackad persilja, 1 msk smör, 2 msk tomatpuré, 3—4 tomat, 2

msk riven ost samt salt och vitpeppar.

Hacka svampen fint och fräs den i smör, gör likadant med skinkan. Skär äggen mitt itu, ta ur gulorna och mosa dem med svamp, skinka, persilja och tomatpuré. Smaksätt med salt och vitpeppar och fyll massan högt i äggvitshalvorna. Ställ dem på smort eldfast fat, täck över dem med tomatskivor och riven ost och gratinera rätten i varm ugn.

Gratinerad ägg- och ansjovisrätt

6—7 kokta potatisar, 1 stor gul lök, 3—4 msk smör eller margarin, 3 hårdkokta ägg, 9 ansjovisar, 1—2 msk tomatpuré, skorpsmulor.

Potatisen skäres i tunna skivor och lägges i ett väl smörat omelett-fat. Löken skalas, hackas och får småkoka i smör på svag eld och utan att den tar färg. De hårdkokta äggen skalas och hackas grovt. Ansjovisen befrias från skinn och ben och skäres i små bitar. Då löken är alldeles mjuk lägges ägg och ansjovis, allt röres om och får fräsa upp. Blandningen öses över potatisen i formen, ett varv potatis lägges ovanpå. Tomatpurén spådes ut med ett par msk buljong eller vatten, avsmakas och hålles över potatisen. Strö skorpsmulor över och sist några små smörklickar ovanpå. Fatet får stå i het ugn tills ytan är vackert gulbrun.

Ägg med böcklingkräm

(för 6—8 personer)

4 ägg, 5 böcklingar, 1 msk smör, 3 msk gräddde, 1 burk ärter, 1 sallads-huvud, 1 msk hackad dill.

De hårdkokta och avkylda äggen skalas och skäres itu på längden. Böcklingarna rensas och mosas samman med smöret och gulorna sedan dessa försiktigt lossats från vitorna. Grädden iröres efterhand så krämen blir smidig. Krydda och avsmaka och lägg krämen i ägggalvorna, som sedan placeras på fat på en bädd av grönärter. Runt omkring lägges salladsstrimlor och över det hela strös hackad dill.

Kalassallad

1 hg kokt skinka, 2 hårdkokta ägg, 1 liten burk sparris, salladsblad, 2 dl majonnäs smaksatt med 1 tsk senap, 2 tomat.

Skala äggen, skär dem samt skinkan och en del av sparrisen i bitar och placera ut blandningen på salladsbladen. Håll över majonnäsen och garnera med de skurna tomaterna och resten av sparrisen.

Till sist

Barnens toddy

Till varje drink beräknas 1 äggula, 1 msk socker och saften av en apelsin. Vispa gulor och socker till skum, tillsätt apelsinsaften under vispning. Servera i glas.

Från våra avdelningar...

Forts. fr. sid. 13

med ett uttalande som sänts till regeringen mot atom- och vätebombsproven. I Göteborgs-Posten kom uttalandet in på mycket förmånlig plats.»

Arbetet för vår tidning under 1957 redovisas i följande vackra siffror: 100 prenumeranter och 925 försålda lösnummer.

En annan livlig avdelning i Göteborg är

BJURSLÄTTSAVDELNINGEN

med 113 medlemmar. I sin verksamhetsrapport för 1957 berättar de om 9 välbesökta medlemsmöten. Ur mötesprogrammen anger de några föreläsare och ämnen:

Ombudsman Börje Johnsson: *En resa i Norge*. Med ljusbilder och musik. Dr John Takman: *Mitt arbete bland barn och ungdom*. Folkskollärare Arne Stubelius: *Vigelandsparken i Oslo*. Folkskollärarinnan Stina Skantze: *Ryck upp er kvinnor!* Augusta Fredriksson: *Om bantning*. Fru Erna Pettersson: *Tjänstepensionsfrågan*. Fru Hall: *Skönhetsvård*.

Festliga utflykter och sammankomster har man också haft: Som avslutning på vårsäsongen anordnade vi en mycket trevlig vårfest med ett 100-tal deltagare. Avdelningens traditionella bussresa gick detta år till Gränna och Visingsö. 50-talet deltagare. På hösten startade vi säsongen med »en resa ut i det blå», närmare bestämt Lökebergs pensionat i Solberga. Avdelningens luciafest hölls i Margarethaskolans vackra lokaler med ett 100-tal deltagare och ett festligt och gediget program. Bl. a. framfördes ett kabaréprogram av Järnbrotts kvinnliga gymnastikförening och Märta Hansson sjöng och deklamerade mycket förtjänstfullt. Två barnfester har avdelningen anordnat under året — en på våren och en luciafest.

Under rubriken *offentlig verksamhet* finner vi bl. a.: »En mycket uppmärksammas aktion gjordes i mars om den kirurgiska polikliniken på Hisingen. Kliniken för olycksfall bör ha öppet hela dagen. Alla SKV-avdelningar och hyresgästföreningar på Hisingen, Lundby och Backa kommunalförening samt BK Häcken deltog i aktionen. Samtliga tidningar i Göteborg omtalade aktionen med artiklar och foton. Sjukhusdirektionen har tillsatt en utredningskommitté och vår avdelning, som tog initiativet till aktionen, har fått skriftligt svar från sjukhusdirektionen. Anledningen till att frågan inte kunnat lösas genast är lokalsvårigheter.»

»Avdelningens tidigare uppvaktning om en boll- och lekplats har resulterat i en bollplats vid Vågmästarplatsen.»

Andra aktioner som omnämnes i verksamhetsberättelsen är en framgångsrik uppvaktning hos myndigheterna om rivning av ett gammalt ruckel. I valkampanjen för tjänstepensioneringen deltog de flesta med-

SKV-distrikten i Stockholms stad och Stockholms län

uppvaktade den 24 febr. finansminister Sträng med anledning av de ökade rustningsanslagen och de nya punktskatterna. Delegationen erinrade om det löfte finansministern gav den SKV-delegation som hösten 1955 uppvaktade honom med anledning av de kraftiga prisstegringarna: att »visst ska ni få pengar över i portmonnärerna». Måhända har en del av familjerna fått det, framhölls det i den skrivelse delegationen nu överlämnade, men för de barnrika familjerna blir det allt svårare att få pengarna att räcka till. »Det allvarligaste i sammanhanget är emellertid ändamålet med den stegrade skatteplundringen», heter det i skrivelsen. »Vi lever i en tid som behöver avspänning och nedrustning och som också ger löften om att detta kan vinnas om folken sluter sig samman kring Dag Hammarskjölds politik i FN.»

Delegationen krävde upphävande av punktskatterna och åtgärder för att avskaffa det militära slöseriet. Den del av skatten som går till det militära bör uppföras särskilt på skattsedeln, så folk får veta vad de egentligen lägger ut för dessa ändamål framhöll delegationen.

lemmarna aktivt. Uttalanden har tillställts regeringen i prisfrågan samt mot svenska atomvapen. Som stöd åt »de tjugofyras» uttalande i atomvapenfrågan samlades 225 namnunderskrifter.

Under 1957 sålde avdelningen 1.400 ex. av vår tidning Vi Kvinnor och skaffade 163 årsprenumeranter. (Då detta skrives är Bjurslättssavdelningens prenumerationsupplaga för 1958 uppe i 190!) Medlemsantalet ökade med 12 — från 101 till 113.

I MARIESTAD

har vi en liten men mycket energisk avdelning som i olika sammanhang gjort fina insatser. Ur avdelningens senaste rapport citerar vi:

»Till stadsombudsmannen gjorde vi en påminnelse om SKV-avdelningens tidigare framställning om ordnandet av en badplats i östra stadsdelen. På stadsfullmäktiges novembersammanträde anslogs medel till ifrågavarande arbete.»

(Det lönar sig att slåss för en bra sak.)

Vidare berättar rapporten att avdelningens medlemmar i tiden mellan de ordinarie månadsmötena träffas i en sycirkel och arbetar för något behjärtansvärt ändamål. Nyligen hade man färdigställt en komplett babyutstyrsel till en mor som fick sitt åttonde barn. »Huvudsaken är att våra medlemmars behov av att bistå dem som har det svårt blir tillgodosett», skriver ordföranden och tillägger: »Särskilt de unga mammorna i avdelningen tycker detta arbete är så

roligt och det stärker sammanhållningen mellan oss.»

*

Av rapporterna framgår att medlemmarna mycket grundligt satte sig in i tjänstepensionsfrågan, ofta med hjälp av inledare från kommittéerna, och antog enhälliga uttalanden om stöd åt linje 1 såsom varande den som bäst tillvaratar kvinnornas och barnens intressen. Sina uttalanden sände de till ortspressen och medlemmarna medverkade mycket aktivt i kampanjen inför folkomröstningen.

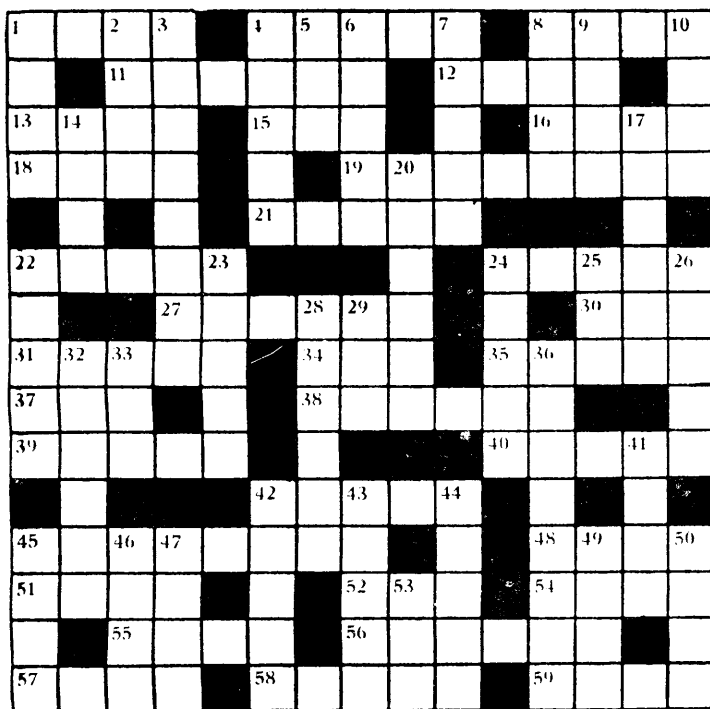
I många rapporter framhålles de svårigheter lokalbristen vållar. Man kan inte ordna några större möten därför att det inte finns lokaler. Ja, ofta måste också medlemsmötena hållas i hemmen.

FRANÖAVDELNINGEN

klagar bittert över dessa svårigheter och framhåller vidare att arbetslösheten är mycket stor däruppe, särskilt bland byggnadsarbetarna. »Vi håller på att undersöka vilka initiativ som kan tas i frågan — här behövs ny industri som kan ge arbete och utkomst», heter det i rapporten.

Varför inte en bred aktion för att få lokalfrågan ordnad? Kanske ett Folkets Hus? Så att de arbetslösa byggnadsarbetarna får arbete och föreningslivet möjligheter att existera och utvecklas.

KORSORD Nr 3

VAGRÄTA ORD

1. Hör till matbordet.
4. Har vi haft den förste och den andre.
8. Oftast dumt.
11. Vill den törstige.
12. Har behövts i vinter.
13. Här har Stockholms stad ett av sina fritidsområden.
15. För enskilt badande.
16. Sant anar man kanske.
18. Norsk snaps.
19. Antecknade.
21. Gjorde väl narren.
22. Skogsnyf.
24. Stup.
27. Snarigt.
30. Ökning.
31. Vi bad inte om det men fick det ändå.
34. Flicknamn.
35. Ett verb som smålänningen och stockholmaren lägger olika betydelse i.
37. Vem kunde . . . det.
38. Centralfigur i en opera med samma namn.
39. Uttryck för hjärnverksamhet.
40. Blad.
42. Dragspelets rika släkting.
45. På snabb sådan kan affären bero.
48. Dunder och brak.
51. Sydfrukt.
52. Bör man undvika.
54. Har den promenerande.
55. Närmast ett slags utsmycknad.
56. Ost.
57. Gossnamn.
58. Uttryckes oftast i siffror.
59. Typiskt för storstaden.

LODRÄTA ORD

1. Nejd.
2. Kräldjur.

3. Sådan flyr från vardagen.
4. Olagligt.
5. Kort skall.
6. Flicknamn.
7. Ont sådant bör man inte vidarebefordra.
8. Bär flickan i en av Alf Prøysens visor.
9. Lätt formbar.
10. . . . gåva.
14. För framfart till sjöss.
17. Pelle Molins stora kärlek.
20. Heter mången fransyska.
22. Har kronans värde år för år.
23. Danskt flicknamn som Andersen Nexø gjort världsbekant.
24. Tänker ni kanske göra i sommar?
25. Halsduk.
26. Orera.
28. Kan vara skarp.
29. Gott och bra i tyskens mun.
32. Ger dåligt resultat.
33. Är rutinerad.
36. Örn.
41. Letat.
42. Brukar bli högre med åren.
43. Är nöjd med litet.
44. Ett slags upprepning.
45. Gammal dansbana.
46. Sådana lögnare tillgives lättare påstås det.
47. Alla sådana blir särskilt uppvaktade på julafton.
49. Bör man inte sina vänner.
50. I samband med vapen ett ord som får oss att rysa och protestera.
53. Berg och tös.

Lösningarna skall vara oss tillhanda senast den 15 april. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Märk kuvertet »Korsord nr 3».

Mexiko...

Forts. från sid. 16

Man beklagar de speciella förhållanden i Mexiko, som bidragit till att kvinnorna ännu ej inkorporerats bland landets produktiva krafter. Av industrins arbetare är endast 11,5 % kvinnor. Vidare påtalar man den otroliga underbetalningen vid hemarbete och för kvinnliga konstnärverkare.

»Fast likalönsprincipen ingår i vår konstitution har den förblivit en bestämmelse på papperet och är i själva verket ett hån. Detsamma är förhållandet med andra lagar och bestämmelser angående skydd för mödrar, lika möjligheter vid befordran, inrättande av barnträdgårdar etc.»

Vad bondkvinnorna angår fästs uppmärksamheten vid deras svåra situation, då männen under månader i sträck måste arbeta på annat håll för att skaffa den nödvändiga inkomsten. Kvinnorna uttalar sig särskilt för fortsatt jordreform, för mekanisering av jordbruket och inrättandet av krediter vilket skulle sätta lantbrukarna i stånd att öka produktionen på de små gårdarna.

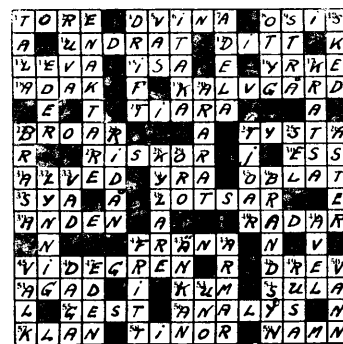
Konferensen uttalar sin särskilda tillfredsställelse med landsbefolkningens intresse för kulturella frågor. Man vädjar från byarna om bekämpande av analfabetismen samt inrättande av skolor, bibliotek och kurser i yrkesutbildning. Detta skulle sätta kvinnorna i stånd att ta större ansvar och allt bättre fylla sin plats inom landets ekonomiska, politiska och sociala liv.

Kongressens arbete kommer att fortsättas av en kommitté, som redan börjat utge ett månadsblad samt tagit initiativ till en aktion mot proven av atom- och vätevapnen.

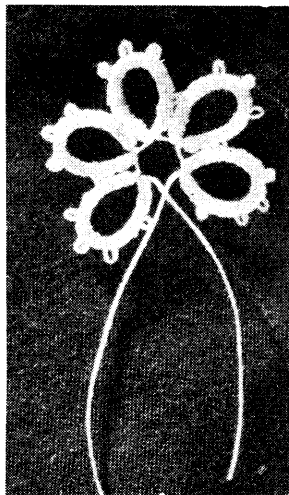
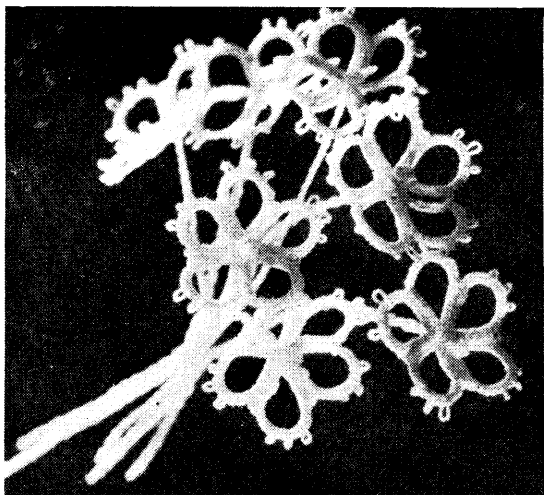
Vi lyckönskar våra kamrater i Mexiko till deras friska initiativ och önskar dem all möjlig framgång i deras arbete.

Signe Fredholm

Lösning till korsord nr 2

Pristagare. 1:a pris: Ingrid Karlsson, Ludvigsdal 258, Västervik. 2:a pris: Margareta Thorin, Byggmästarvägen 12, Bromma. 3:e pris: Anita Johansson, Gulddragargränd 16, c/o Andersson, Vällingby.

Som en vårbukett så skir och vacker är den här lilla saken som är avsedd att fästas på en klänning eller ett jackuppslag. Och man gör den själv i fintrådigt DMC-garn — förutsatt att man behärskar tekniken. Ty det är, som ni kanske ser, fråga om ett arbete i »frivolitet» — en handarbetsteknik som alltmer och mer börjat försvinna. Vilket faktiskt är skada, ty resultatet är förtjusande. Men bland de äldre finns säkert många som behärskar konsten och som med den här bilden som anvisning kan förfärdiga det förtjusande »smycket». Att arbetet skall stärkas hårt och strykas medan det är vått så att formen blir den rätta för en bukett säger sig självt.

SMALANDSDISTRIKTET

av SKV höll sin årskonferens söndagen den 9 mars i Jönköpings nya vackra Folkets hus. På lördagskvällen hade man ordnat ett mycket lyckat samkväm i en av de trevliga festlokalerna. Förbundsstyrelsens representant, Valborg Svensson, talade i anslutning till Internationella Kvinnodagen och ungdomar från logen Garibaldi underhöll med sång, musik och uppläsning.

Årskonferensen, som var välbesökt och mycket välorganiserad, beslutade bland annat att distriktet skall sända en delegat till KDV:s 4:e kongress i Wien. I den arbetsplan som enhälligt antogs ingick att söka skapa 4 nya avdelningar i distriktet och därutöver tillföra distriktet minst 30 nya medlemmar samt höja lösnummerupplagan på tidningen Vi Kvinnor. De två sistnämnda uppgifterna fördelades på de olika avdelningarna.

FRÅN KOSKULLSKULLE

kom häromdagen 100 kr som likvid för 10 nya andelar i vår tidning. Därmed står Koskullskulleavdelningen för 53 andelar. Det är verkligen stiltigt. Heder och tack!

SKV:s studiefond

Tidigare redovisat	4.966:—
Vänersborgs SKV-avd.	10:—
Maja Bolling, Göteborg	50:—
Lidingö SKV-avd.	60:—
Summa kr.	5.086:—

Att övervinna misstroendet...

Forts. från sid. 4

mot ständigt högre former för gemenskap. Jag tycker du handlar ovärdigt (Ungern, Kenya, Mellersta östern, Polen, Spanien, Rumänien, Sydamerika, Pakistan och många andra ställen), och du tycker att jag handlar ovärdigt (Ungern, Kenya, Mellersta östern, Polen, Spanien, Rumänien, Sydamerika, Pakistan och många andra ställen). Men låt oss lära känna varandra. Kanske kommer du att förstå mig på en punkt och jag dig på en annan. Kanske kan vi utrota ångesten och hotelserna om vi möts?»

KÄRNVAPNEN OCH VI

heter en broschyr som just utgivits av Svenska Fredskommittén. Den är sammanställd av med. dr *Anders Andreen* och överläkare *Peter Varenius*. Bland övriga medarbetare märkes professor *Ake Gustafsson* och socialläkare *Gunnar Inghe*. Broschyren, som är en viktig upplysningsskrift i vår tids allvarigaste fråga, kan rekvideras från *Svenska Fredskommittén*, box 681, Stockholm 1 eller från SKV, box 180 73, Stockholm 18. Priset är 1 kr. och vid rekvisition av minst 10 ex. erhålles 20 % rabatt.

Rättelse: I en tidigare redovisning uppgavs Stockholms-distriktet av SKV ha insänt kr. 130. Skall vara Norr-Östermalms SKV-avd. 130 kr.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV)

uppstod år 1931 och har utvecklats ur föreningen Frisinnade kvinnor, som bildades 1914. Det bygger på samarbete mellan olika åsiktsriktningar och har därvid alltid hävdad sin tro på kvinnornas särskilda uppgift för fredens sak och sin övertygelse att samhället måste omdanas till att motsvara även de kvinnliga medborgarnas behov.

SKV är sedan maj 1946 svensk sektion av Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (KDV), som omfattar över 200 miljoner kvinnor i 80 länder. KDV och dess nationella organisationer kämpar för att vinna och praktiskt förverkliga kvinnornas rättigheter: rätt att rösta och att väljas, rätt till arbete, till lika lön för lika arbete och till befordran; rätt till undervisning och yrkesutbildning och till social trygghet för moder och barn.

KDV och dess nationella organisationer kämpar för att tillförsäkra alla barn ett lyckligt liv i trygghet; undervisning och goda bostäder, hälsovård, sund litteratur, goda fritidssysselsättningar. KDV vill samla all världens kvinnor oberoende av hemort, ras och livsåskådning till försvar av freden.

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen
Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

Utkommer med nio nr pr år.
Prenumerationspris pr år: Kr. 4:50
Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).

Postgiro: 513 23. Box 180 73
Stockholm 18
Svenska Kvinnors Vänsterförbund
Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tr.-a.-b. Plantryck, Sthlm 1958